

I.

ÖFŐVÁROSI BÍRÓSÁG

8.P.632.410/2004/30.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság dr. Baltay Levente ügyvéd /2360. Gyál, Körösi út 104. szám/ által képviselt felperesnek

a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda /1119. Budapest, Fehérvári út 84/A. - dr. Feldmayer Lea ügyvéd/ által képviselt alperes ellen

szerzői jogsértés megállapítása és egyéb iránt indított perben meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T :

A Fővárosi Bíróság megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő szerzői jogát, amely az ... című általa is szerzett dalhoz fűződik, amikor a felperes jöhírnevére sérelmes módon azt jogosulatlanul megváltoztatta az általa sugárzott M-s műsorhoz kapcsolódóan.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 500.000 Ft-ot /azaz Ötszázezer forintot/ nemvagyoni kártérítés címén, és az összeg után 2004. január 15-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű kamatot.

A bíróság az 5.500.000 Ft /azaz Ötmillió-ötszázezer Ft/ megfizetése iránti keresetet elutasítja.

A peres felek költségeiket maguk kötelesek viselni.

A bíróság kötelezi a felperest és az alperest, hogy külön felhívásra fizessenek meg az államnak 180.000-180.000 Ft /azaz Egyszáznyolcvanezer-Egyszáznyolcvanezer Ft/ illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Fővárosi Ítéletáblához címzett, a Fővárosi Bíróságnál 4 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye, amelyet a másodfokú bíróság kérelemre - a tárgyalás mellőzésének a törvényben meghatározott eseteiben is - tárgyaláson bírál el, illetőleg a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett közös kérelemre tárgyaláson kívül bírál el.

I N D O K O L Á S :

Az „...” című dalt az AMSZ, közös jogkezelő szervezet nyilvántartása szerint zeneszerzőként FM, szövegíróként, a felperes szerezte.

A peres eljárásban tanúként meghallgatott HP előadása szerint a ... zenekar dala, az ... című mű hangszerelője volt. Ez a dal is úgy született, mint más esetben is. A zenei alapötleteket, a harmóniát, és az énekhez kapcsolódó dallamot a zenekar egyik gitárosa, FM készítette, a dalszöveget, mint minden más esetben is, a felperes. A zenekari próbákon, ahol a tanú a hangszerelésben működött közre, az eredeti zenei anyag is változott, csiszolódott, és a szöveges rész is. Ennek ellenére a dal lényegében ugyanaz maradt a hangszerelés után is, mint ahogyan eredetileg megszületett. Lényegében a zenekar valamennyi tagja hozzájárult a végleges forma elkészültéhez, bár szerzői jogi szempontból az nem tekinthető hozzájárulásnak a mű alkotása szempontjából.

Az alperes által üzemeltetett csatornán ... óta sugározzák a M-s című műsort.

Az alperes maga sem tagadta, hogy a M-s című műsorhoz a ... együttes ... című dalának részletét is felhasználták olyan formában, hogy csak a dallam hallható, a szöveges rész nem. Egyébként óta folyamatosan eleget tesznek az adatszolgáltatási kötelezettségüknek, és az AMSZ közös jogkezelő szervezethez minden esetben adatokat nyújtanak be, és jogdíjfizetési kötelezettségüket teljesítik is.

Az alperes csatolta azt a közös jogkezelő szervezettől származó levelet is, amelyben megerősítették, hogy ... óta folyamatosan adatszolgáltatási kötelezettségének az alperes eleget tesz, jogdíjfizetési kötelezettségét teljesíti, és ezzel felhasználási jogot szerez, a befizetett jogdíjat pedig a felosztási szabályzat szerint a szerzőknek a közös jogkezelő szervezet kifizette.

A felperes a bírósághoz benyújtott keresetében azt adta elő, hogy az ... című eredeti daltól eltérően hangszerelt főcím zenéről megállapítható, hogy a zeneművet átdolgozták. Mint a mű egyik szerzője és az előadóművész az átdolgozásra engedélyt nem adott, és ahhoz sem járult hozzá, hogy a zeneművet a M-s főcímzenéjeként felhasználják.

Az alperes több éve folyamatosan használja a kérdéses zeneművet, és a zenemű nem csak a M-s sugárzásakor hangzik el, hanem naponta többször is hallható, hiszen az alperes a műsorajánlások alkalmával is felhasználja azt.

Az alperes a felperes kérelmére azt közölte írásban, hogy a műsor sugárzásának kezdetekor beszerezte a szükséges engedélyeket.

A felperes álláspontja azonban az volt, hogy engedélyt tőle is kellett volna közvetlenül szerezni, az alperes nem tájékoztatta a felhasználásról, hozzájárulásának hiányában pedig jogosulatlan felhasználás történt.

A keresetlevélben írt követelés szerint a felperes azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a jogsértő állapot fennállását az Szt.94.§./1/ bekezdés a./ pontja alapján, az f./ pont szerint kötelezze az alperest a gazdagodás megfizetésére, amelyet jogfenntartással 6.000.000 Ft-ban állapított meg a felperes, és az összeg után a törvényes mértékű késedelmi kamatot és költségét is kérte.

A felperes a peres eljárás folyamata alatt a keresetlevélben előterjesztett kérelmét elsődleges kereseti kérelemként tartotta fenn, másodlagosan azt kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy

az a körülmény, hogy a dal szövegét elhagyták, a zenét átírták, sérti a felperesnek a mű csorbíthatatlanságához fűződő jogát.

Amikor a felperes bizonyítási indítványára a **SzT szakvéleménye** megszületett, a felperes kereseti kérelmét megváltoztatta, és az addig másodlagos kereseti kérelemnek való helyt-adást kérte, azaz annak megállapítását, hogy az alperes a felperes szerzői jóhírnevére sérelmes módon változtatta meg a zeneművet.

Ebből eredően a felperest nemvagyoni hátrány érte, a nemvagyoni kártérítés összegét változatlanul 6.000.000 Ft-ban tartotta fenn.

A felperes a bíróság felhívására összegezte eddigi zenei pályafutását, és ennek keretében a következőket adta elő:

Már 8-10 évesen indult, és több első helyezést is elért megyei népdaléneklő versenyeken. Ebben az időben már az alapokat, a szolfézst és az éneket iskolában tanulta, ahol kórustag is volt.

13 évesen az iskolatársaival zenekart alakítottak. A gimnáziumi évei alatt pedig a számára írt dalokat énekelte. Az első gimnáziumi zenekar, amelyben énekelte, a ... volt, egyetemi klubokban, fesztiválokon és pub-okban játszottak. Aziskola jazz-ének szakán tanult, és együtt énekelte olyan jazz-zenészekkel, akik külföldön is ismertek voltak.

Ezzel egyidőben a zenekarral egyre dallamosabb, „slágeresebb” dalokat készítettek, a szövegeket és a dallamokat jobbra a felperes írta. A dalok többsége egyébként FMel közös szerzeményük volt, harmadik szerzőjük ... volt.

Valamennyi, a ... együttes által szerzett dalnak szerzője a szöveges részt illetően, és előadója is. Emellett a dalszerzetekbe, a harmóniamenetekbe, és egyes hangszeres témákba is beleszólt.

1.... táján a ... Kiadónál dalait lemezen is kiadták. A zenekar ekkor vette fel a ... nevet.

Az ekkortájt szerzett, ... című dal platina album része lett, azaz több mint 30.000 példányban adták el.

2000. év elején hetekig vezette a dal aeladási listát.

Külföldön több ízben szerepeltek ez alatt az időszak alatt is.

...-tól több írása is megjelent a ... zenei magazinban, interjú, koncertbeszámoló, film- és lemezkritika formájában.

2003-ban önálló zenei albuma jelent meg, gitározni kezdett és házi stúdiót épített.

Minden fontos fesztiválon fellép, és zsűritagnak is felkérlik tehetségkutatáshoz, vagy „...”-nak.

A ... című újság zenei rovatába is rendszeresen ír, de filmhez is ír dalt. Tévé műsorvezetőként is fellépett már, és heti filmajánló műsort is vezetett a ...-nál.

Az ... című dalt FMel közösen szereve azt akarta megfogalmazni, hogy nem hajlandó valakinek kénye-kedve szerint viselkedni, azt teszi, ami számára jó és helyes.

Ezért nem tudja elfogadni, hogy egy olyan műsorhoz használják fel a dalt, amelyhez soha nem adná a nevét. Ugyanis a M-sban tudatlan embereket aláznak meg, indulatokat és szomorúságot, néha előítéleteket gerjesztenek, illetőleg megbotránkoztatnak.

Jelenleg is főállású zenész, második szólóalbuma készül.

A felperes felsorolta azt is, hogy milyen műsorokban lépett fel, milyen tévés szereplései voltak, illetőleg hogy milyen újságokban jelentek meg róla hírek, cikkek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Tényként maga is azt közölte, hogy az televíziós csatornán futó M-s című műsorhoz a ... együttes ... című dalának részletét felhasználták, átdolgozás azonban nem történt.

Kisebb változtatásokat eszközöltek ugyan, de az nem éri el az átdolgozás szintjét.

A SzT egyébként egy szakvéleményében már kifejtette, hogy ha az eredetileg szöveggel létrejött zenemű felhasználása során a szöveg nem, csak a dallam jelenik meg, abból még nem lehet más mű létrejöttére, azaz átdolgozásra következtetni.

Az alperes a közös jogkezelő szervezet felé a jogdíjfizetési kötelezettségét teljesítette, így jogosulttá vált a hangfelvétel részletének felhasználására.

A felperes is hozzájutott a jogszabály szerinti díjhoz folyamatosan, ... óta.

Az A igazolása szerint a szövegíró a díj 40 %-át, a zeneszerző pedig 60 %-át kapta, ezért nem helytálló a felperes állítása, hogy a felhasználásról nem tudott.

Az alperes álláspontja egyébként pedig az volt, hogy a felperesnek nincsen keresetőségi joga, hiszen nem bizonyította a mű zenei részét illetően, hogy annak ő a szerzője.

A felperes bizonyítási indítványára a bíróság a SzT szakvéleményét szerezte be.

A ... 15/06/1. számú szakértői vélemény megállapítása szerint „a rendelkezésükre bocsátott hangszalag, amely az eredeti művet tartalmazta, illetőleg a videokazettán rögzített műsorrészletek a M-sből” vizsgálata alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy nem az eredeti sláger nyilvánosságához közvetítéséről, hanem annak engedély nélkül megcsonkított, áthangszerelt és részben ütemét érintően is változtatásokkal történő, sajátos tévéműsorhoz kapcsolásáról van szó, a műsor népszerűségének folyamatos előmozdítása végett.

A zeneszámnak egy televíziós sorozat főcím dallama és szignálja céljaira történt megváltoztatása nem minősül átdolgozásnak, amely feltételezné az eredeti mű jogosultjainak engedélyét, és amely alapján származékos új mű létrehozásáról lenne szó. Az átdolgozás fogalmi eleme ugyanis, hogy magának a meglévő műnek újszerű kifejezésére irányuljon /például egy regény színpadra vitele, vagy zenekari mű zongoraváltozatának megalkotása/, ne pedig valamely eredeti mű eleve másféle elképzelésekhez igazításából álljon. Az átdolgozásban az eredeti gondolatszövedék marad a központban, az átdolgozó annak másféle kifejezésével alkot származékos művet anélkül, hogy az eredeti alkotás gondolati felépítésének egészét mellőzhetné.

Szükségszerű, hogy szerzői többletet is magában foglal, és megfelel az egyéni, eredeti alkotás követelményeinek, hogy elkerülje a plágium, vagy a mű merő csorbításának esetköreit.

A perbeli esetben azonban ez fel sem merül, hanem arról van szó, hogy eredeti műnek - a szerző engedélye nélkül - más tévéműsorához kapcsolásáról, és e végből eszközölt megváltoztatásáról van szó, anélkül, hogy ezzel származékos, de új mű jött volna létre.

A meglévő zeneszámot nem önmagáért vették produkcióba, nem azt kívánták közönséghez juttatni, hanem más elképzelések szolgálatában módosították és használták fel elemeit.

A vagyoni jogokat illetően a szerzőnek nem csupán az átdolgozás engedélyezésére van kizárólagos joga, hanem a mű egészének, vagy bármely azonosítható részének bármilyen felhasználása engedélyezésére /azon túl is, amely a közös jogkezelő szervezet engedélyezése alá tartozik/.

A személyhez fűződő szerzői jogok körében pedig a Szjt.13.§-a leszögezi a mű egységének védelmében, hogy a szerző jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása, vagy más olyan megváltoztatása, vagy csorbítása, amely a szerző becsületére, vagy jóhírnevére sérelmes.

A dal tévéműsorban való felhasználása nem minősül átdolgozásnak, mert hiányzik az egyéni, eredeti alkotói többlet.

A mű jogtalan megváltoztatását tekintve azonban a szöveg elhagyása, és a mű eredeti sajátosságaihoz nem mindenben ragaszkodó áthangszerelések mellett még a zenei anyag kurtítása is hozzájárult a mű sérelméhez.

A dal - a peradatok szerint is - közös műnek minősül, a szerzői jog megsértése miatt így bármelyik szerzőtárs önállóan is felléphet. Az Szjt.5.§./2/ bekezdése szerint még az összekapcsolt művekből alkotott közös mű valamely részének más művel való összekapcsolásához is az eredeti közös mű valamennyi szerzőjének hozzájárulása szükséges. A szövegíró egyedüli tiltakozása még abban az esetben is helyt foghat, mint az adott ügyben, amikor egy szöveges zeneszám részeinek tévésorozathoz való kapcsolásáról van szó.

A felperes a szakértői véleményt mindenben elfogadta, a korábban vagylagos kereseti kérelmét ezért tartotta fenn eredeti kereseti kérelemként, és annak megállapítását kérte, hogy a mű épségéhez fűződő joga sérült, míg az alperes a szakértői vélemény megállapításait nem osztotta. Más szakértői vélemény beszerzésére vonatkozó indítványt azonban nem tudott előterjeszteni /a szűk szakmai körre való hivatkozással/.

A bíróság a SZT véleményét megalapozottnak és minden tekintetben elfogadhatónak, következetesnek és a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban állónak találta. A felperes kérdései egyrészt arra irányultak, hogy átdolgozásnak minősül-e az ... című dal ilyen módon való felhasználása, vagy sem.

A SZT határozottan foglalt állást ebben a kérdésben, és kijelentette, hogy nem lehet szó átdolgozásról, mert új egyéni, eredeti mű nem jött létre. Ami a mű megváltoztatásához való hozzájárulást és a mű egységének sérelmét jelenti, a tekintetben is határozottan foglalt állást, amikor leszögezte, hogy a mű jogtalan megváltoztatása az, amikor a szöveget elhagyják, és a mű eredeti sajátosságaihoz nem mindenben ragaszkodó áthangszerelések mellett még a zenei anyag kurtítása is történik.

A bíróság tehát a SZT-nek ezt a határozott álláspontját elfogadva, és a felperes fenntartott kereseti kérelmét ennél fogva megalapozottnak találva, a következőkre jutott:

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény /a továbbiakban Szjt./ 13.§-a, amely a mű egységének védelméről szól, és a szerző személyhez fűződő jogai között szabályoz, úgy szól, hogy a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása,

vagy más olyan megváltoztatása, vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére, vagy hírnevére sérelmes.

A mű megváltoztatása kétséget kizáróan - a SZT határozott állásfoglalása szerint is - megtörtént. Ez áll a szöveg elhagyásában, és a mű eredeti sajátosságaihoz nem mindenben ragaszkodó áthangszerelésekben, és a zenei anyag kurtításában.

A SZT egyébként azt is leszögezte határozottan, hogy egy közös mű esetében, ahol egyébként tényszerű megállapítás a peradatok alapján az, hogy a felperes nemcsak a szöveges, hanem a zenei anyag megszületéséhez is hozzájárult, bármelyik szerzőre nézve sérelmes lehet az ilyenfajta megváltoztatás.

A felperes részletesen nyilatkozott arról - írásban is -, hogy a zenei pályafutása miként alakult, milyen szerzői hírnevet szerzett, azt az előadását pedig az alperes sem tudta cáfolni, hogy a felperes gondolatvilágától és stílusától idegen annak a műsornak az egésze, amelyhez a művet megváltoztatott formában felhasználták.

A bíróság ebből arra következtetett, hogy az Szjt.13.§-ában írt törvényi feltételek mindegyike fennáll, mert a felperes művet olyan módon csonkították meg, és változtatták meg, amely a felperes hírnevére sérelmes.

Azaz az Szjt.94.§./1/ bekezdése szerint a bíróság a jogsértés megtörténtét a felperes keresetére megállapította.

A felperes a kereset előterjesztésekor hatályos Szjt.94.§./2/ bekezdése szerint nemvagyoni kártérítés megfizetését kérte. E jogszabályi rendelkezés úgy szól, hogy a szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítés jár.

A polgári jogi felelősség általános szabályai a Ptk.339.§./1/ bekezdésében vannak rögzítve. E szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

A bíróság az előzőek szerint megállapította az alperes jogellenes magatartását, amely a műnek a szerző jóhírnevére sérelmes módon történő megváltoztatásában, megcsonkításában áll.

A bíróság ezután azt vizsgálta, hogy ezzel a jogellenes magatartással okozati összefüggésben a felperest érte-e hátrány, és annak mértéke mekkora.

A nemvagyoni kártérítés ugyanis a bekövetkezett hátrány kompenzálására szolgál, arra, hogy hozzávetőlegesen kiegyensúlyozza a szerzőt ért hátrányt. A hátrány mértékének megállapításakor a bíróság egyrészt arra volt figyelemmel, hogy a M-s című műsor ...-től kezdődően milyen széles nyilvánosságot kapott, a felhasznált zeneszám a műsoron kívül más formában sugárzásra került-e, például reklám, vagy előzetes műsorajánló formájában, és figyelemmel volt a felperes által előadott, a szakmai életútját ábrázoló adatokra is, és arra a felperesi határozott kijelentésre, hogy a M-s című műsor gondolatvilága távol áll tőle.

Az alperes előadása szerint az ... csatornán a M-s című műsor ... május 7-én indult, és szeptember 30-ig 1062 alkalommal került sugárzásra.

.... szeptember 30-tól új formában sugározzák a műsort.

A műsor egyes részei többször kerültek műsorajánlóba, ... május 7. és szeptember 30. között pontosan meg nem határozható számban, de néhány ezerszer. Ezekben a műsorajánlókból a főcímezene pár másodperc terjedelemben elhangzott.

A műsor elsődleges célcsoportja a 18-49 év közötti korosztály, azon belül is inkább a nők, és a délután otthon lévők. Az idősebbek aránya magas, a műsort azonban túlnyomó részben 35 év felettek nézik.

Ennek alapján megállapítható, hogy a felperes által is szerzett zenei anyag, amely tehát jogosulatlanul került megváltoztatásra az alperes részéről, éveken keresztül és több mint ezer alkalommal került sugárzásra, és ehhez hozzászámítandó az a néhány ezer műsorajánló is, ahol ugyancsak a főcímezene felhasználása megtörtént abban a formában, amelyet a felperes sérelmezett.

Ez a tehát a jogsértés terjedelmére utal. A bíróság emellett még figyelembe vette azt, hogy a felperes eddigi zenei pályafutása során milyen ismertséget nyert el, ugyanis ha a felperes ismertsége széleskörű, az ... című dalt pedig több mint 30 ezer példányban adták ki egy albumban, ezen kívül is még sokan megvásárolták, és egyéb módon is hallhatták, arra enged következtetni, hogy a felperes eddigi zenei életútjától idegen, attól különböző műsorban hallott dal alapján a felperest ismerők arra következtethettek, hogy a felperes ehhez hozzájárult, holott idegen gondolatvilágú és mondanivalójú műsorról volt szó. Ez ugyancsak a felperes hátrányára szolgált.

Az alperes ugyan utalt arra, hogy a felperes pályája töretlen, sőt felfelé ívelő volt, tehát az a körülmény, hogy a M-s című műsorhoz az általa is szerzett dalt ilyen módon használták fel, hátrányos nem lehetett. Azonban a bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes pályájának alakulása és a műsor mondanivalója, illetőleg nézettségi adatai alapján nem csak az a következtetés vonható le, amelyet az alperes megtett, hanem ellenkezőleg, az a következtetés is, amelyre a bíróság már utalt. Azaz a felperes dalait ismerő, kedvelő személyek negatív tartalmú véleményt is nyilváníthattak arról, hogy a felperes dala egy olyan show-műsorban szerepel, amelyet a felperestől távolállónak, és feltehetően a felperest kedvelő közönségtől is idegennek tartottak.

A bíróság mérlegelve tehát a felperes zenei életútját, az általa elért eredményeket, azt, hogy a M-s című műsor tőle távol áll, és azt a körülményt, hogy milyen terjedelmű volt a mű megváltoztatott módon való felhasználása, úgy ítélte meg, hogy 500.000 Ft az az összeg, amely a felperes nemvagyoni hátrányának kompenzálására alkalmas.

A felperes a kártérítési összeg után kamatot is kért, amely a károsodás bekövetkeztekor esedékessé vált a Ptk.360.§./1/ kezdése szerint. A felperes helyénvalóan középátlagos kamattal számolt, hiszen a nemvagyoni hátrány folyamatosan, fokozatosan érthette a felperest.

A felperes által előterjesztett nemvagyoni kártérítés iránti igény összegét tekintve eltúlzottnak minősült, és olyan mértékben, hogy a bíróság a Pp.81.§./2/ bekezdésének rendelkezéseit nem találta alkalmazhatónak, hanem e helyett a 81.§./1/ bekezdése szerint úgy ítélte meg, hogy a pernyertesség-pervesztesség arányát figyelembe véve mindegyik félnek viselnie kell költségeit.

A le nem rótt eljárási illeték összegének megfizetésére ugyanilyen arányban kötelezte a bíróság a feleket.

Budapest,2006. november 22. napján

Csíkyné dr. Szobácsi Julianna sk.

tanácselnök

A kiadmány hitelével:

Gné

II.

Fővárosi Ítéltábla

8.Pf.20.170/2007/3.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Baltay Levente ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda (... ügyintéző: dr. Feldmayer Lea ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, szerzői jogsértés megállapítsa és egyéb iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. november 22. napján kelt, 8.P.632.410/2004/30. számú ítélete ellen a felperes részéről 32., az alperes részéről 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a jogsértést megállapító fellebbezett rendelkezését szövegezésében pontosítja, és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő szerzői jogát azzal, hogy az „...” című zeneművet a felperes engedélye nélkül megváltoztatta és a megváltoztatott zeneművet használta fel a „...” című műsorban. Egyéb rendelkezéseit részben megváltoztatja, a nem vagyoni kártérítés címén megítélt összeget 150.000 (Százötvenezer) Ft és kamataira leszállítja, ezt meghaladóan is elutasítja a keresetet. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 70.000 (Hetvenezer) Ft elsőfokú részperkölséget. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 360.000 (Háromszázhatvenezer) Ft kereseti illetékből a felperes 340.000 (Háromszáznegyvenezer) Ft, az alperes 20.000 (Húszezer) Ft illetéket köteles külön felhívásra megfizetni az államnak. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperesnek 26.000 (Huszonhatezer) Ft másodfokú részperkölséget, valamint külön felhívásra az államnak az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 90.000 (Kilencvenezer) Ft fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő szerzői jogát, amely az „...” című, általa is szerzett dalhoz fűződik, amikor a felperes jóhírnevére sérelmes módon azt megváltoztatta az általa sugárzott „...” műsorhoz kapcsolódóan.

Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 500.000 Ft-ot nem vagyoni kártérítés címén és az összeg után 2004. január 15-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű kamatot. A bíróság az 5.500.000 Ft megfizetése iránti keresetet elutasította.

Végül akként rendelkezett, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest és az alperest, hogy külön felhívásra fizessenek meg az államnak 180.000 -180.000 Ft illetéket.

Az ítéleti tényállás szerint az „...” című dalnak az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület nyilvántartása szerint a zeneszerzője ..., a szövegírója a felperes, de a dal a végleges formáját a zenekar tagjainak közreműködésével nyerte el.

Az alperes a ... című műsorhoz felhasznált a dalból részletet olyan formában, hogy az szöveg nélkül hangozott el.

Az ítélet indokolásában a perben beszerzett **szakértői véleményre** utalva megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a **dal engedély nélkül megcsonkított, áthangszerelt és részben ütemet is érintő változtatással került adásba.**

A mű megváltoztatása nem csak a szöveg elhagyásából állt, hanem a mű eredeti sajátosságaihoz nem mindenben hozzá ragaszkodó áthangszerelésében és a zenei anyag kurtításában.

Kifejtette, hogy a peradatok szerint a dal közös műnek minősül (Szjt. 5. § (1) bekezdés). A szerzői jog megsértése miatt bármelyik szerzőtárs önállóan is felléphet, a szövegíró egyedüli tiltakozása még abban az esetben is helyt foghat, ha egy szöveges zeneszám részleteinek tévésorozathoz való kapcsolásáról van szó.

Egy közös mű esetében, ahol egyébként a peradatok alapján az is tényszerűen megállapítható, hogy a felperes nem csupán a szöveget, hanem a zenei anyag megszületéséhez is hozzájárult a fent részletezett megváltoztatás bármelyik szerzőre sérelmes lehet.

A felperes szerzői hírneve és pályafutása alapján az elsőfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a művet a hírnevére sérelmes módon csonkították meg, változtatták meg. Jelentőséggel bírónak értékelte, hogy a felperes gondolatvilágától és stílusától idegen az a műsor, amelyben a művet felhasználták. Ennek folytán a felperesnek a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 13. §-ában szabályozott, a mű egységének védelméhez fűződő személyiségi joga sérült és az elsőfokú bíróság az Szjt. 94. § (1) bekezdése szerint a szerzői jogsértés megtörténtét megállapította.

A nem vagyoni kártérítésre irányuló felperesi kérelmet illetően az Szjt. 94. § (2) bekezdésére és Ptk. 339. § (1) bekezdésére hivatkozott, és a fentiek szerint megállapított jogellenes alperesi magatartás mellett azt vizsgálta, hogy ezzel a magatartással okozati összefüggésben érte-e hátrány a felperest és annak mi a mértéke.

Az elsőfokú bíróság a felperesi hátrány körében figyelembe vette a felperes és a perbeli dal ismertségét, és arra jutott, hogy a felperes eddigi zenei életútjától különböző, idegen gondolatvilágú és mondanivalójú műsorban hallott dal alapján a felperest ismerők arra következtethettek, hogy a felhasználáshoz hozzájárult, és annak ellenére, hogy a felperes pályája töretlen maradt, a dalait kedvelő személyek negatív tartalmú véleményt is nyilváníthattak minderről. A hátrány mértéke kapcsán pedig részletesen kitért a műsor felhasználásának időtartamára, nyilvánosságára, terjedelmére. A felperes zenei életútját, az általa elért eredményeket, a felhasználás módját és terjedelmét mérlegelve 500.000 Ft-ban

állapította meg azt az összeget, amely a felperes nem vagyoni hátrányának kompenzálására alkalmas.

Az ítélet ellen mind a két fél fellebbezett.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a nem vagyoni kártérítés összegének 2 millió Ft-ra történő felemelését, valamint a perköltség viselés arányának a megváltoztatását kérte. A fellebbezési álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés ítéletben meghatározott mértéke nincs arányban a ténylegesen okozott hátránnyal, amelyet abban látott, hogy a főcímként használt dal társszerzőjeként azonosították a műsor tartalmával és jellegével, holott az az ő zenei életútjától idegen. Méltánytalanul alacsonynak érezte az összeget azért is, mert az alperes egy olyan slágert használt fel és változtatott meg, amely együttesük platina albumán szerepelt, tehát több mint 30.000 példányban kelt el és 2000-ben hetekig vezette az eladási listát. Érvelt azzal is, hogy piaci viszonyok esetén is lényegesen magasabb díjon használható fel egy megrendelt betétdal, itt azonban már egy ismert slágeréről volt szó, amely hozzájárult a műsor népszerűségéhez és reklámbevételeihez. A másodfokú tárgyaláson kiemelte, hogy olyan esetekben, amikor a kereskedelmi csatornán beindul valamilyen új műsor, és a főcímhöz új zene készül, vagy a már meglévő zene kerül felhasználásra, általában a keresetnél magasabb összegek kerülnek kifizetésre. A perköltség tekintetében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a pernyertesség-pervesztesség arányát, az előlegezett szakértői és tanú költségek összegét, ezért kérte annak arányát megváltoztatni.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatást és a kereset teljes elutasítását kérte. Fellebbezési álláspontja szerint a jogsértés, vagyis az Szjt. 13. §-ában írt, a műjöhírnévre sérelmes megváltoztatása nem állapítható meg. Hangsúlyozta, hogy a felperes ugyan hivatkozott arra, miszerint nem adta volna nevét egy ilyen show-hoz, de a pert megelőzően küldött két levelében is úgy nyilatkozott, hogy megfelelő anyagi ellentételezés fejében engedélyezi azt. Azt a felperesi előadást pedig, hogy a főcímdalhoz egy népszerű zene kiválasztására törekedett volna, csúsztatásnak találta, mivel egy ilyen shownak része a főcímdal, de nem az a legfontosabb. Ezt bizonyítja az is, hogy az arculatváltás után sem változott a nézettsége.

Az Artisjusnak a perbeli iratoknál elfekvő tájékoztatását is kérte figyelembe venni, mely szerint a műnek a műsorban való felhasználásához engedélyt kapott az alperes. A nem vagyoni kár iránti igényt sem találta megalapozottnak az alperesi fellebbezés. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróságnak az Szjt. 94. § (2) bekezdése alapján követelt kártérítés során az Szjt. 3. §-án keresztül a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdését kellett volna alkalmaznia. A nem vagyoni kár megítélésére pedig csak akkor kerülhetett volna sor, ha a felperes igazolja a hátrányát, de ez nem történt meg. Hivatkozott arra, hogy a felperes karrierje azóta is töretlen, a negatív véleményekre vonatkozó ítéleti utalás pedig pusztán feltételezés. Utalt a BH1999.100. számú jogesetre is, amely kimondja, hogy a szerző jogos felháborodása egyéb hátrányok bizonyítása hiányában nem alapozza meg a nem vagyoni kárpótlás iránti igényt. A másodfokú tárgyaláson azt is kérte, hogy a másodfokú bíróság ismételten vizsgálja meg a felperesi fellebbezés elkészítésének kérdését, a fellebbezésen lévő érkeztető bélyegző dátumára tekintettel.

A felperes az alperesi fellebbezésnek azon érvére, hogy meghatározott összeget kötött ki a felhasználás ellenében, azt adta elő, hogy a felek között telefonon és levélben is folytak tárgyalások és kifejezetten az akkori alperesi jogi képviselőtől érkezett az a kérés, hogy a felperes jelöljön meg egy összeget. Ez a magyarázata annak, hogy az adott összegű ajánlatot tette, de kikötötte, hogy az kifejezetten a peren kívüli megegyezés esetére szól.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett körben bírálta felül, így a felperes által nem támadott, a 2 millió Ft nem vagyoni kártérítés feletti keresetet elutasító ítéleti rendelkezést nem érintette, az jogerőre emelkedett.

A fellebbezések részben alaposak.

Az alperesnek a felperesi fellebbezés elkésettségére történt hivatkozására tekintettel a másodfokú bíróság elsődlegesen a fellebbezés határidőben történt benyújtásának kérdésében foglalt állást.

Az iratok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú ítéletet a felperesi képviselő 2006. december 29-én vette át, amelyhez képest a fellebbezés előterjesztésére számára 2007. január 15-ig állt nyitva a határidő. A fellebbezéséhez csatolt boríték tanúsága szerint a felperes 2007. január 12. napján ajánlott tértivevényes levélben postára adta a fellebbezését, akként, hogy a borítékon a címzett helyén a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság címen megjelölés szerepelt, címként pedig a Fővárosi Bíróság 1055 Budapest, Markó u. 27. szám került feltüntetésre. A posta e címzés alapján a Fővárosi Ítéltáblának kézbesítette a beadványt, ahol azt 2007. január 16-án érkezették, majd 2007. január 17-én került a Fővárosi Bíróságra.

A Pp. 103. §-ának (5) bekezdése szerint a határidő az utolsó nap végével jár le. A Pp. 105. §-ának (4) bekezdése alapján nem lehet a határidő elmulasztásának következményeit alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.

A felperes a fellebbezését a Fővárosi Bíróság helyes postacímére adta fel és az csak a posta téves kézbesítése folytán került az 1055 Budapest, Markó u. 16. székhelyű Fővárosi Ítéltáblára. Ennél fogva a felperes beadványa nem minősül rossz helyre benyújtott fellebbezésnek, azt a Pp. 105. § (4) bekezdése szerint a bírósághoz érkezés időpontjára tekintet nélkül határidőben benyújtottnak kellett tekinteni. A felperesi fellebbezés hivatalból való elutasításának nem volt helye.

Ezt követően a másodfokú bíróság érdemben vizsgálta a fellebbezéseket.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntését a jogsértés megállapítása körében a másodfokú bíróság helyesnek találta. Helytállóan állapította meg, hogy a felperes személyhez fűződő szerzői joga sérült az Szjt. 13. §-a szerint a műve megváltoztatásával. A jogsértést megállapító rendelkezésnek csupán szövegezésbeli pontosítását látta szükségesnek a törvényszöveghez és a keresethez igazodó megfogalmazás érdekében. Úgy, hogy abból kitűnjön, miszerint szerzői személyhez fűződő jog megsértése áll fenn és azzal valósult meg, hogy a művet engedély nélkül megváltoztatták és a megváltozott művet használták fel.

Az alperes tévesen érvelt azzal, hogy a jogsértés az Szjt. 13. §-a alapján nem állapítható meg.

Az Szjt. 13. §-a szerint a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes. E törvényhely két fordulattal szabályozza a mű sértetlenségéhez, egységéhez fűződő személyiségi jogot. Egyrészt első fordulatóban védi a művet a közvetlen beavatkozásoktól, tehát a mű minden torzító, csonkító, azaz a mű lényegét érintő megváltoztatása a szerző személyhez fűződő jogát sérti, egyéb törvényi feltétel nélkül. Míg a második forduló az olyan közvetett beavatkozásokra vonatkozik, amely esetben a mű megváltoztatása vagy megcsorbítása sérelmes a szerző becsületére vagy jóhírnevére. E második esetben a törvény többek között a mű gondolatiságát, a mondanivalójának a védelmét kívánja biztosítani.

A jelen esetben az első fordulat megvalósulását a Szerzői Jogi Szakértői Testület szakvéleménye egyértelműen alátámasztotta, miszerint az alperes a „...” című műsora főcímében nem az eredeti „...” című dalt, hanem annak engedély nélkül megcsonkított, megrövidített, áthangszerelt, ütemében megváltoztatott zenéjét használta fel, akként, hogy a dalból elhagyták a szöveget is. Az eredeti dal megcsonkításával tehát közvetlen, jogsértő beavatkozás történt.

A jogszabály második fordulata is bekövetkezett. A megváltoztatás folytán a mű szellemi egysége megváltozott és a szöveg elhagyásával az áthangszerelt mű az adott műsor főcímében bejátszva nem hordozta azt a gondolatiságot, amelyet a szerzők szándékában állt kifejezni. A szöveg hiányával megszólalt mű a más szellemiségű, közismerten bulvár műsorhoz vált társíthatóvá, amely a szerzők dalának - a szöveggel is - szándékolt mondanivalójának nem felelt meg.

A kifejtettek szerint az alperes terhére a jogsértés az Szjt. 13. §-a mindkét fordulata alapján megállapítható volt.

Nem ad a jogsértés alól kimentést az alperes számára az a hivatkozása, hogy a közös jogkezelő Artisjus által engedélyezett, vagyis jogsítozott felhasználás történt a részéről.

Az Artisjusnak - az alpereshez írott leveléből (A/9/2.) is kitűnően - a perbeli zenemű változatlan, átdolgozásnak nem minősülő formában történő felhasználására adott az alperes számára engedélyt jogdíj fejében. Az Szjt. 28. § (2) és (3) bekezdéséből is az következik, hogy a közös jogkezelő által a sugárzásra adott engedély a műnek a nyilvánossághoz történő egyidejű, változatlan és csonkítatlan továbbközvetítésére vonatkozik.

Az Szjt. 50. §-ából következően az engedélyezett felhasználás esetében is csak a felhasználáshoz elengedhetetlen vagy nyilvánvalóan szükséges változtatások hajthatók végre az eredeti művön. Az ezt meghaladó, tehát a lényegét érintő változások a mű integritását védő Szjt. 13. §-ába ütköznek, amely a szerző személyhez fűződő joga és annak védelmében a szerző jogosult fellépni, abban a közös jogkezelő nem korlátozhatja.

Mindezek alapján közömbös, hogy a közös jogkezelő a mű változatlan felhasználására engedélyt adott. Az eredeti műtől lényegesen eltérő, a mű egységének, integritásának sérelmét okozó megváltoztatással történt felhasználás a szerző személyhez fűződő jogát sérti. Mint ahogy az sem releváns a jogsítozás szempontjából, hogy a felperes - kizárólag egyezség esetére - megjelölte, hogy milyen összeg fejében hajlandó mégis hozzájárulni a mű felhasználásához, különösen annak tükrében, hogy a fentebb kifejtettek szerint, nemcsak a mű jóhírnevet sértő megváltoztatása, hanem a mű megcsonkítása is megállapítható volt.

Az elsőfokú bíróság tehát helyes döntést hozott, amikor a jogsítozást az Szjt. 13. §-a szerint a 94. § (1) a) pontja alapján megállapította.

Az elsőfokú ítélet a személyhez fűződő jogsítozásra figyelemmel nem vagyoni kártérítésre kötelezte az alperest az Szjt. 94. § (2) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdésére hivatkozva.

Emellett a nem vagyoni kártérítés jogalapjául szükséges megjelölni a Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdéseit is. E szabályok szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A másodfokú bíróság annyiban egyetértett az alperesi fellebbezés érveivel, hogy a nem vagyoni kártérítés kapcsán a felperesnek kell bizonyítania, miszerint őt hátrány érte a jogellenes alperesi magatartás folytán. A felperes az eljárás során előadta, hogy a művének a felhasználása a szellemiségétől eltérő műsorban, számára hátrányos, ezzel kapcsolatban azonban a felperesi nyilatkozaton kívül további bizonyítás nem történt.

A Legfelsőbb Bíróság azonban már több eseti döntésében rámutatott, miszerint a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján a jogsértés jellegéből és körülményeiből következően, adott esetben külön bizonyítás nélkül is elfogadhatja köztudomású ténynek tekintve a bíróság, hogy a személyhez fűződő jog megsértése miatt a sérelmet szenvedett személyt érte olyan nem vagyoni hátrány, amely a nem vagyoni kárpótlás iránti keresetet megalapozza.

A jelen ügyben a másodfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy a felperes előadása, a megjelölt hátrány mibenléte és bekövetkezése, köztudomású tényként elfogadható. Köztudottnak vehető, hogy közös mű esetén a dal szövegének szerzője számára éppúgy jelenthet hátrányt a mű hangszerelésével és rövidítésével való megváltoztatás, mint a zeneszerző részére. Emellett a megváltoztatott műnek az engedély nélküli - mert az Artisjus csak az eredeti műre adhatott engedélyt az alperesnek - és a mű gondolatiságával nem egyező műsorban történő felhasználása hátrányt eredményez, szakmai téren és az adott műfajt kedvelők körében egyaránt. A felperesre hátrányos megítéléssel jár, ha a művet nem a szándékolt gondolatisággal, a maga egységében hallják, hanem a bulvárműsor szignáljaként hangzik fel és ahhoz a tartalomhoz kapcsolják, hiszen a dal szövegével együtt hivatott arra, hogy kifejezze a mondanivalóját. Ezt meghaladóan azonban a felperes további konkrét hátrányt nem jelölt meg, más olyan hátrányos szakmai vagy élethelyzetre nem hivatkozott, ami okozati összefüggésben állt volna a jogsértéssel.

Erre figyelemmel - tehát csak a köztudomású hátrány alapján - a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak tartotta.

Tekintettel a jogsértés súlyára, valamint arra, hogy az alperes részéről a jogsértő felhasználás időközben befejeződött, hiszen a műsor főcímdala 2006. októberétől megváltozott, továbbá arra, hogy a felperes a köztudomású hátrányon túl egyéb életviteli változást nem bizonyított, a másodfokú bíróság az összecszerűség tekintetében kialakult bírói gyakorlat alapján mérsékelte a nem vagyoni kár összegét.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a fellebbezéssel nem érintett részeit nem érintve, a fellebbezett rendelkezését, a fent kifejtettek szerint, a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 150.000 Ft-ra leszállította és ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A pernyertesség-pervesztesség arányának megváltozása folytán a le nem rótt kereseti illeték viselésének aránya és a perköltség kérdésében is megváltoztatta az elsőfokú döntést.

A felperes - akinek az elsőfokú bíróság illetékfeljegyzési jogot engedélyezett - keresetében a jogsértés megállapítását és 6 millió Ft nem vagyoni kártérítés megfizetését kérte, amelyhez képest a jogsértés megállapítása és 150.000 Ft nem vagyoni kártérítés tekintetében lett pernyertes. A másodfokú bíróság ennek az aránynak a figyelembevételével kötelezte a feleket a

6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint a kereseti illetéknek az állam javára történő megfizetésére.

Az alperes elsőfokú részperköltségének a megfizetésére a Pp 81. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a túlnyomórészt pervesztes felperest, amelynek megállapítása során tekintettel a felperes által előlegezett tanú és szakértői költségekre is, a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján, áfával növelt ügyvédi munkadíj arányos részéből áll. Egyekben az elsőfokú ítélet rendelkezéseit helybenhagyta.

A Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes másodfokú részperköltségének megfizetésére, amely a fellebbezéssel vitatott pertárgy értékre figyelemmel, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése alapján megállapított és áfával növelt ügyvédi munkadíj arányos részéből áll.

A felperes személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles.

Budapest, 2007. április 19.

Tóth Lászlóné dr. s.k.

a tanács elnöke

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna

bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző

III.

Pfv.IV.21.744/2007/6.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Baltay Levente ügyvéd által képviselt felperesnek a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda (1222 Budapest, Nagytétényi u. 29. ügyintézők: dr. Szepesi István és dr. Feldmajer Lea ügyvédek) által képviselt alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és járulékai iránt a Fővárosi Bíróság előtt 8.P.632.410/2004. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.170/2007/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 36. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet megállapította: az alperes megsértette a felperes szerzői személyhez fűződő jogát azzal, hogy az „Élem az életem” című zeneművet a felperes engedélye nélkül megváltoztatta és a megváltoztatott zeneművet használta fel a „... show” című műsorban. Kötelezte az alperest 150.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2004. január 15-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű kamata megfizetésére. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította és a felperest az alperes javára 96.000 forint perköltségben marasztalta. A le nem rótt eljárási illetékből a felperest 430.000 forint, az alperest 20.000 forint megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint az „Élem az életem” című dal zeneszerzője ..., míg szövegírója a felperes. A felperes egyben, mint a Vénusz zenekar tagja, a zenemű hangszerelésében is részt vett. Az alperes az általa üzemeltetett .. televíziós csatornán 2001. óta sugározza a .. show című televíziós műsort. E műsorhoz, valamint a műsor reklámjához az alperes hosszabb időn keresztül felhasználta az „Élem az életem” című dal egy megváltoztatott, szöveg nélküli és áthangszerelt részletét. A felperes a mű megváltoztatásához nem járult hozzá. Az alperes 2001. óta a zenemű felhasználása után az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Egyesület részére jogdíjat fizetett.

A jogerős ítélet a szerzői jogsértés megállapítása és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt előterjesztett kereset alapján - a Szerzői Jogi Szakértői Testület (SZJSZT) szakértői

véleményét figyelembe véve - megállapította, hogy a felperes szerzeményének engedély nélküli megváltoztatása és a .. show című műsorban való felhasználása a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szt.) 13. §-ába ütköző módon megsértette a szerzőnek a mű integritásához fűződő személyiségi jogát.

A jogerős ítélet indokolása szerint az Szt. 13. §-a két fordulattal szabályozza a mű egységéhez fűződő szerzői személyiségi jogot. Első fordulataiban, egyéb törvényi feltétel nélkül, a szerző személyhez fűződő jogát sértőnek minősíti a mű minden torzító, csonkító, azaz a mű lényegét érintő megváltoztatását, amely - a szakértői vélemény szerint is - az alperes cselekménye folytán kétséget kizáróan megvalósult.

A jogszabály második fordulata ugyanakkor jogsértőnek minősíti a mű olyan megváltoztatását vagy megcsonkítását, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes. Az Szt. 13. §-ának e fordulata is megvalósult az alperes cselekménye folytán, mert a megcsonkított zeneműnek a Mónika show című műsor főcímében való felhasználása folytán a mű szellemi egysége megváltozott. A szöveg elhagyása mellett áthangszerelt mű ugyanis az adott bulvár műsor főcíméhez bejátszva már nem hordozta azt a gondolatiságot, amelyet a szerzők művükkel kifejezésre akartak juttatni. A műnek a szellemiségétől idegen, közismerten bulvár műsorhoz való társítása ezért annak ellenére jogsértő felhasználást jelent, ha arra a közös jogkezelő szervezet esetleg engedélyt adott. Az Artisjus Egyesület ugyanis a mű ilyen módon való felhasználását az Szt. 28. § (2) és (3) bekezdés alapján nem engedélyezhette. A mű lényegét érintő megváltoztatása az Szt. 50. § alapján sem minősül jogszerű átdolgozásnak, erre (önmagában) a szerzőtől származó felhasználási engedély sem jogosítja a felhasználót. Mindezekre tekintettel az Szt. 13. §-ába ütköző jogsértést az Szt. 94. § (1) bekezdés a) pont alapján, az alperes terhére megállapította.

A jogerős ítélet az Szt. 94. § (2) bekezdés, a Ptk. 339. § (1) bekezdés és a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés alapján kötelezte az alperest a felperes szerzői személyhez fűződő jogának megsértése miatt a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálásaként, nem vagyoni kár megtérítésére. A jogerős ítélet a Pp. 163. § (3) bekezdés alapján külön bizonyítás nélkül, köztudomású tényként elfogadta a jogsértés jellege és körülményei mérlegelésének eredményeként, hogy a felperest a mű jogosulatlan megváltoztatása miatt érte olyan hátrány, amely indokolja javára nem vagyoni kárpótlás megítélését. A mű engedély nélküli és gondolatiságával nem egyező műsorban történő felhasználás ugyanis szakmai téren és az adott műfajt kedvelők körében hátrányt jelent a felperes számára. A szerzői mű leértékelődésével és közvetve a szerző hátrányos megítélésével jár, ha a művet nem a szándékolt gondolatisággal, a maga egységében jelenítik meg, hanem az egy bulvár műsor szignáljaként hangzik fel és a művet az ilyen jellegű műsor tartalmához kapcsolják. A nem vagyoni kár összegét a jogsértés hatását mérlegelve állapította meg a másodfokú bíróság.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének a teljes elutasítását. A felülvizsgálati kérelem álláspontja szerint az Szt. 13. § alapján a szerző személyhez fűződő jogát önmagában nem a mű megváltoztatása sérti, hanem csak az a megváltoztatás, amely a szerző becsületére vagy jóhírnevére sérelmes.

E szerint tehát nem a felhasználás módjának van jelentősége, hanem a megváltoztatás folytán bekövetkező, a szerző becsületére és jóhírnevére sérelmes hatásnak. A jogerős ítélet ezzel szemben, jogszabálysértően, a felhasználás módja miatt állapította meg az Szt. 13. § megsértését. Állította továbbá, hogy a felperes nem vagyoni hátrány bekövetkezését nem bizonyította és az a körülmény, hogy a mű megváltoztatása miatt esetleg jogosan felháborodott,

önmagában kártérítésre nem adott alapot az EBH. 1999/100. szám alatt közzétett eseti döntés szerint sem.

A felperes a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Az Szjt. 13. § szerint a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A jogerős ítélet helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a mű lényeges vonásainak a szerző engedélye nélküli megváltoztatása, eltorzítása vagy megcsonkítása - függetlenül annak további esetleges hátrányos következményeitől - sérti a szerzőnek a mű integritásához fűződő személyiségi jogát. A perbeli esetben a felperes szerzeményének engedély nélküli lerövidítése, áthangszerelése és a szöveg elhagyása a mű lényegét érintő olyan eltorzítása, illetve megcsonkítása, amely önmagában sérti a szerző személyhez fűződő jogát.

Ezen túlmenően a mű egyéb olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületét vagy hírnevét is sérti, ugyancsak a mű integritásához fűződő jog megsértésének minősül. Téves az alperesnek az az álláspontja, hogy a szerzői műnek a becsület vagy hírnév sérelmével járó megváltoztatása vagy megcsorbítása a felhasználás módjától független, önmagában értékelendő folyamat és ekként kell eredményeznie az egyéb sérelem bekövetkezését. A mű tartalmi és formai egységének kérdése és a művön engedély nélkül végrehajtott változtatás megítélése ugyanis a felhasználás módjától nem különíthető el. Önmagában - a mű felhasználása, azaz a nyilvánosságához való közvetítése nélkül - ezért általában nem is értelmezhető a szerzői jogsértés. Ebből következően a felhasználás módja is jelentheti a mű olyan mértékű eltorzítását vagy megcsorbítását, amely a becsület vagy hírnév sérelmét eredményezi. Ezért jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy a perbeli műnek a szándékolt mondanivalójától, szellemiségétől eltérő műsorban való, engedély nélküli felhasználása, mint a mű tartalmi ismérveinek csorbítása, sértette a szerző hírnevét is.

A jogerős ítélet tehát a szerzői személyhez fűződő jog megsértését jogszabálysértés nélkül állapította meg.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelem álláspontjától eltérően nem feltételezésekre alapítottan és nem a felperes jogos felháborodása, bosszúsága miatt, hanem a Pp. 163. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával, köztudomású tényként állapította meg, hogy a felperest a műve jogosulatlan megváltoztatása és igen nagy gyakoriságú felhasználása miatt szerzői minőségében hátrány érte. Ezért - függetlenül attól, hogy a felperes zenei karrierje törést kifejezetten nem szenvedett - a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül marasztalta az alperest nem vagyoni kártérítésben.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek a felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdés szerint köteles az alperes a felperes jogi képviselővel felmerült felülvizsgálati eljárási költséget megtéríteni.

Budapest, 2008. március 19.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, dr. Mészáros Mátyás sk. előadó bíró, dr. Tálné dr. Molnár Erika sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő